

Az Arany János Tehetséggondozó Program

az Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium- és

Kollégiumban

I. A Program megvalósításának főbb tartalmi-formai elemei az intézményben

A Program célja: a hátrányos helyzetű tehetséges diákoknak esélyt adni az egyetemi, főiskolai továbbtanulásra.

A tehetség fogalma, összetevői

A tehetséget leíró teóriákból sokféle látott napvilágot, ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

Az **átlag feletti képességek** közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A **speciális képességek** adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, a Gardner-féle csoportosítás általánosan elfogadott. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális,

intrapersonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.

A **kreativitás** is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, fluencia, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség funkcionálásában, hiszen a tehetségre egyebek között éppen az jellemző, hogy problémahelyzetekben új megoldásokat talál, s ez kreatív képességek nélkül elképzelhetetlen.

A **feladat iránti elkötelezettség** olyan személyiségtényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

A Program felépítése, óratervek

Az oktatási és nevelési folyamat öt évfolyamra terjed ki. A Program ideje alatt a tanulók számára kollégiumi jogviszony létesítése kötelező.

A 9.AJTP évfolyam a hátránykompenzációt, az általános iskolai ismeretek azonos szintre hozását, emellett az intenzív nyelvi, informatikai, anyanyelvi képzést, valamint a tanulásmódszertani és kommunikációs tudás bővítését, az önismeret és személyiség fejlesztését szolgálja.

A 9-12. évfolyamokon az adott iskola pedagógiai programjának megfelelő négy évfolyamos középiskolai képzés folyik, ami kiegészül az úgynevezett Arany János-blokk speciális nevelési és oktatási feladataival. A Program a 12. évfolyam végén érettségi vizsgával zárul.

A 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2022-től AJTP					
Heti óraszám/évfolyam	9/AJTP	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	3	5	4	4
Matematika	4	4	3	3	3
Történelem		2	2	3	3
Állampolgári ismeretek					1
Természettudomány				2	
Kémia		2	1		
Fizika		2	3		
Biológia		2	3		
Földrajz		2	1		
Első élő idegen nyelv	7	4	4	4	4
Második idegen nyelv		3	3	3	3
Művészetek				1	
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1
Digitális kultúra	5	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5
Kötött célú órakeret				2	4
Komplex humán ismeretek	2				
Természettudományos alapismeretek	2				
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Tanulásmódszertan	2				
Kötelező alapóraszám	32	34	34	30	29
Összes tervezett óraszám	32	34	34	30	29
Szabadon tervezhető órakeret				4	5

Önismeret: kollégium	2	2	2	2	2
Tanulásmódszertan: kollégium	2	2	2	2	2

Testnevelés: 1 óra közös tantermi óra, 2 óra úszás csoportbontásban, 2 óra néptánc, AJTP-keret

Az AJTP által biztosított lehetőségek és kötelezettségek, valamint azok teljesítése

9. AJTP évfolyam

- Úszástanulás
- Néptánc tanulás
- Az ECDL bizonyítvány megszerzése
- Az eredményes tanulást támogató pszichológiai mérések a tanév elején és végén (az AJTP-ben egységes, a Debreceni Egyetem végzi)

9. évfolyam

- Felkészülés a nyelvvizsgára
- Síelés tanulása (pénzügyi helyzet függvényében)

10. évfolyam

- Nyelvvizsga, nyelvi érettségi letétele
- Az eredményes tanulást, továbbtanulást támogató pszichológiai mérés (az AJTP-ben egységes, a Debreceni Egyetem végzi)

11. évfolyam

- Jogosítvány megszerzése
- Nyelvvizsga, nyelvi érettségi letétele
- Emelt szintű képzés (fakultáció) a továbbtanulásra való felkészülés érdekében

12. évfolyam

- Emelt szintű képzés (fakultáció) a továbbtanulásra való felkészülés érdekében
- Az eredményes tanulást, továbbtanulást támogató pszichológiai mérés (az AJTP-ben egységes, a Debreceni Egyetem végzi)

A Program kulturális, művelődési, szociális hátrányok megszüntetését szolgáló elemeket is tartalmaz. Ezek közül az egyik legfontosabb az „**Arany hétvégék**” rendszere, amelyek lényege, hogy a tanulók a tanév során minimum 6, 12.-ben 3 hétvégén előre tervezett programokon vesznek részt. Az időtartamuk félévente/évente (a pénzügyi helyzettől függően) egy-egy alkalommal péntek-szombat-vasárnap (=osztályszintű tanulmányi kirándulás), egyébként péntek-szombat – ekkor a szombati programok után a tanulók hazautaznak. A hétvégék a pénzügyi helyzet függvényében 10. és a 11. évfolyamon kiegészülnek a nyári szünetben szervezett tanulmányutakkal a Felvidékre és Erdélybe. A hétvégék, tanulmányutak szervezéséért, lebonyolításáért az osztályfőnök és a csoportvezető a felelős.

A hétvégék, tanulmányutak alapvető szervező elvei a következők: 9.AJTP évfolyamon „ismerd meg közvetlen környezetet”, később „ismerd meg a régiót, majd Magyarországot”. A 10-11. évfolyamokon a környező országok elsősorban magyar kulturális és történelmi értékeket hordozó területeinek a megismertetése is cél.

Ezeket túl a program keretében szervezünk olyan **tanulmányutakat** is, amelyek a távolabbi európai kultúrák, emberek megismerését, valamint a nyelvgyakorlást célozzák. (Ezek megszervezése a mindenkori anyagi lehetőségek függvénye.) Az ezeken való részvételre az osztályfőnök és a csoportvezető nevelőtanár tesz javaslatot a tanuló tanulmányi eredményeit, versenyeredményeit, nyelvvizsgáját, magatartását, közösségi munkáját figyelembe véve.

A tanulók - érdeklődésük, tehetségük szerint - részt vesznek **az AJTP országos rendezvényein** /táborok, versenyek, találkozók, pályázatok/. Ezek közül kötelező programelem a zánkai gólyatábor és a pécsi kulturális fesztivál.

II. A Program tanulóira vonatkozó sajátos szabályok intézményünkben

A/ Étkezési és egyéb támogatások

1.A tanulók kollégiumi étkezését a Program finanszírozza.

2. A 204/2020. (V. 14.) Korm. rendelet és 1220/2020.(V. 14.) Korm. határozat szerint 2022 szeptemberétől a tanulók tanulmányi eredményük alapján havi ösztöndíjban részesülnek. (A 9.AJTP-s tanulók legelőször várhatóan 2022 októberében kapnak ösztöndíjat, a felsőbb évfolyamosok várhatóan 2023 februárjában.)

„3. § (1) Az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő gimnáziumi, szakgimnáziumi tanuló ösztöndíjban

(a továbbiakban: AJTP ösztöndíj) részesül ... melynek mértéke a 9/AJTP évfolyamon egységesen havonta 15 000 forint.

(2) Az AJTP ösztöndíj havi mértéke a 9/AJTP évfolyamot követően a további félévekben, ha a félévi értesítőben vagy a tanév végén megszerzett bizonyítványban szereplő tantárgyak – a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva – osztályzatainak számtani átlagaként meghatározott tanulmányi átlageredmény a kerekítés matematikai szabályai szerint

a) 4,0 és 4,3 között van, 20 000 forint,

b) 4,31 és 4,7 között van, 30 000 forint,

c) 4,71 és 5,0 között van, 40 000 forint.

(3) Nem részesülhet AJTP ösztöndíjban a tanuló

a) a tanév adott félévében, ha az azt megelőző félévben 4,0 alatti tanulmányi átlageredményt ért el, vagy valamely tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott, vagy

b) az adott tanévben

ba) évfolyamisméltésre kötelezés esetén,

bb) attól a hónaptól kezdődően, amelyet megelőző hónapban a tanév során keletkezett igazolatlan óráinak száma meghaladja a hat órát, vagy az Nkt. 58. § (4) bekezdés c), e) és f) pontjában

meghatározott fegyelmi büntetés esetén az arról szóló határozat véglegessé válásának napját követő hónaptól azon következő félévig, amelytől az ösztöndíjra való jogosultság feltételei újra teljesülnek.”

3.A különösen nehéz helyzetbe kerülő tanulók *egyéni kérelmet* adhatnak be szociális támogatásra. Konkrét kéréseket (pl. buszbréket) támogatunk, egyedi, rendkívüli esetekben. A kérelmeket az osztályfőnök, nevelőtanár, esetleg szaktanár véleményét mérlegelve az intézményvezető és a programfelelős bírálja el.

4.A 9.AJTP évfolyamosokat az anyagi lehetőségek függvényében a tanév elején tanszercsomaggal támogatjuk.

B/ Az AJTP-ben tanuló diákok felelőssége:

A köznevelési törvény és végrehajtási rendelete az általános felelősségeket rögzíti, amelyek minden tanulóra, így az AJTP-s diákokra is vonatkoznak

A fentiekben felüli felelősségek és kötelezettségek:

1. A diák távolléte idejére nevelőtanáránál köteles lemondani kollégiumi étkezését.

2. Az Arany-hétvégéken, az osztályszintű tanulmányi kirándulásokon, tanulmányutakon a részvétel kötelező, azok költségeit a Program teljes egészében fizeti. Indokolt esetben a szülő egy héttel, külföldi utak esetében két héttel a program kezdete előtt írásban elkerheti gyermekét az intézményvezetőtől. A hirtelen megbetegedést, egyéb előre nem látható esemény miatti távollétet azonnal közölni kell az osztályfőnökkel, és utólag természetesen írásban igazolni.

3. A Házirend az AJTP hétvégéken, kirándulásokon, tanulmányutakon és általában minden AJTP-programon érvényes.

Amennyiben a diák nem tartja be a Házirend valamely pontját, illetve a kísérő pedagógusok által aktuálisan megfogalmazott szabályokat, és emiatt baleset, kár keletkezik, az anyagi és erkölcsi felelősséget neki, illetve a szülőnek viselnie kell.

4. Vizsgákról (gépjármű, nyelvvizsga, ECDL stb.), AJTP-programokról önhibából való távolmaradás esetén a tanuló a továbbiakban a Program semmiféle intézményi anyagi támogatására nem jogosult.

C/ Az ECDL bizonyítvány megszerzésének szabályai:

Az ECDL vizsga moduljaiból a tanulók 9.AJTP-ben és 9. évfolyamon vizsgáznak. Az intézmény minden modul vizsgadíját 100%-ban automatikusan egyszer fizeti, sikertelen vizsga esetén a második vizsga díját csak a tanuló megindokolt kérésére, amennyiben azt a szaktanár is támogatja. A 3. vizsgától kezdődően a díjat a tanuló fizeti. A vizsgák szervezője a szaktanár.

Mivel a program kiemelt célja a tanulók ECDL-bizonyítványhoz juttatása, a digitális kultúra előrehozott érettségire való jelentkezést csak akkor javasoljuk, ha a tanuló már rendelkezik ECDL-bizonyítvánnyal.

D/ A nyelvvizsgák megszerzésének szabályai

A tanulók az első nyelvből a középfokú B2 komplex típusú nyelvvizsgát vagy az azzal egyenértékű emelt szintű érettségit lehetőség szerint 10.-ben, 11.-ben szerzik meg. A 10. évfolyamon a tanév elején /esetleg a tanévet megelőző héten/ a szaktanárok minden csoport számára egy 20-30 órás intenzív felkészítő kurzust szerveznek.

A vizsgákat az intézmény a szaktanár javaslatára finanszírozza: a közép, a felső fokú vizsgát és a második nyelvből letett vizsgát is. Egy nyelvből, egy szinten egy vizsgát fizet automatikusan 100%-ban az intézmény, sikertelen vizsga esetén a második vizsga díját csak a tanuló megindokolt kérésére, amennyiben azt a szaktanár is indokoltnak tartja. A 3. vizsgától kezdődően a díjat a tanuló fizeti.

A nyelvvizsgákat szervezi a szaktanár.

Az első sikeres komplex nyelvvizsga esetén a vonatkozó jogszabály szerint a tanuló/szülő igényelheti a vizsgadíj visszatérítését a Magyar Államkincstártól.

<https://www.allamkincstar.gov.hu/hu/oldalak/tartalom/6931/>

E/ A gépjármű-jogosítvány megszerzésének szabályai:

Megszerzése önként vállalt kötelezettség.

A 11. évfolyamon szervezzük a tanfolyamot (az alsóbb évfolyamos tanulók csak középfokú B2 komplex nyelvvizsgával vehetnek rajta részt).

A tanfolyamra a beiskolázás a tanuló, a szülő beleegyezésével történik.

Az orvosi alkalmassági vizsgálat díja a tanulót terheli.

Az elméleti tanfolyamot hétköznap délután, esetleg a bennmaradós szombaton délelőtt szervezzük az első félévben.

Sikeres elméleti vizsgát követően a tanulók gyakorlati (vezetés) felkészítésen vehetnek részt. A középfokú nyelvvizsgával rendelkezők előnyt élveznek. A gyakorlati képzés csakis tanórai foglalkozáson kívüli időben folyhat, a gyakorlatvezető által összeállított órarendszerű heti vezetési tervnek megfelelően.

Az intézmény az elméleti tanfolyam költségein túl max. 35 gyakorlati órát /30 órát a forgalmi vizsga előtt, +5 órát a sikeres forgalmi vizsgát követően/, továbbá egy elméleti /KRESZ/, egy egészségügyi, egy rutin és egy forgalmi

vizsga díját fizeti minden tanulónak. A +5 óra kifizetésére a szilágyis tanulói jogviszony fennállásáig van lehetőségünk.

A jogosítvány megszerzését követően a vonatkozó jogszabály szerint a **tanuló/szülő** igényelheti a közlekedési alapismeretek tanfolyam és vizsga díjának visszatérítését (max. 25.000Ft) a Magyar Államkincstártól.

<https://www.allamkincstar.gov.hu/hu/oldalak/tartalom/6931/>

Az autósiskolával az együttműködést a programfelelős, osztályfőnök, csoportvezető koordinálja.

Eger, 2022-09-01.